

DAŞARY ÝURTDA IŞLEMEGI PIKIRLENÝÄRSIŇIZMI?

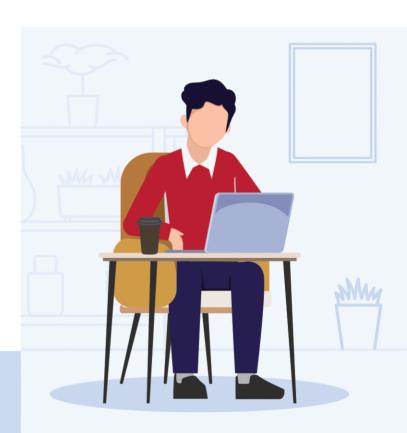
Aşakdaky maslahatlardan peýdalanyň!

www.oomasgala.com

Howpsuz migrasiýa barada habarly boluň we zerurlyk çykan ýagdaýynda adam söwdasynyň öňüni almak boýunça (+99312) 46 35 14 "Ynam" gaýragoýulmasyz telefon belgisine jaň ediň.

Bu neşir USAID-iň Merkezi Aziýada Howpsuz Migrasiýa taslamasynyň çäginde Birleşen Milletler Guramasynyň Neşe Serişdeleri we Jenaýatçylyk baradaky Müdirligi (UNODC) bilen hyzmatdaşlykda işlenip düzüldi. Bu maglumatlar Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň Halkara Ösüş Agentliginiň (USAID) üsti bilen Amerikanyň halkynyň goldawy bilen döredildi. Onuň mazmuny boýunça jogapkärçilik Winrock International guramasyna degişlidir we USAID-iň, ABŞ hökümetiniň ýa-da UNODC-niň resmi pikirlerini beýan edýän däldir.

1. Iş gözläniňizde:

- Resmi işewürlik hyzmatlarından peýdalanını.
- Iş berijiler we boş iş orunlary barada has giñişleýin öwreniň! Guramanyň doly ady, iş berijiniň salgysy we hödürlenýän iş ýeri, iş görnüşi, iş şertleri, iş wagty, aýlyk haklary, dynç alyş we sosial tölegler barada has köpräk maglumat toplaň.
- Zähmet şertnamasynyň şertleri bilen öňünden tanyşmagyňyzy haýyş edýäris! Şertnamada iş sagatlaryna, işgäriň we iş berijiniň hukuklaryna we borçlaryna, şertnamany ýatyrmagyň tertibine we hödürlenýän aýlyk hakyna degişli maglumatlar görkezilýär.
- Ýalan wadalardan ägä boluň! Eger siziň diliňiz we iş tejribäňiz bildirilýän talaplara laýyk gelmeýän bolsa, iş berijiniň ýol harajatlaryny tölemek, resminamalary tabşyrmak, mugt ýaşamak we iýmitlenmek ýaly wadalaryna ynanyp, işi kabul etmäge howlukmaň.
  - Netijede, siz adam söwdasynyň pidasyna öwrülmegiňiz ähtimal, "karzy üzmek" amaly bolsa üznüksiz dowam eder.
- Işe ýerleşdirmek ýa-da islendik bir resminamalary taýýarlamak üçin öňünden pul talap edýän kezzaplardan ägä boluň!

2. Gitmäge taýýarlyk görlende:

- Gidýän ýurduňyzyň diline degişli maglumatlary öwreniň
- Saýlan ýurduňyzyň esasy kanunlaryny, hususanda, migrasiýa baradaky kanunlaryny öwreniň.
- Dalaşgär barada maglumat atlar, telefon belgileri, pasportlaryň nusgalary, guramanyň ady.
- Hödürlenýän iş şäher, etrap / salgy, iş ýeri, işiň görnüşi barada maglumat.
- Siziň zähmet we beýleki hukuklaryňyzy goramaga kömek edip biljek döwlet we jemgyýetçilik guramalarynyň telefon belgilerini tapyň.
- Ýola, ýaşaýyş jaýyna, resminamalary taýýarlamaga, iýmitlenmäge we ş.m. üçin her aýda boljak çykdajylary hasaplamaga synanyşyň.
- Eger siziň başarnygyňyz ýa-da tejribäňiz ýeterlik däl bolsa, onda öz ýurduňyzda gurnalýan okuwlary okamagy maslahat berýäris – gowy hilli okuw size gowy iş tapmaga kömek eder hem-de durnukly girdejiniň bolmagyny üpjün eder.
- Lukmançylyk barlagyndan öz ýurduňyzda geçiň, sebäbi eger siziň agyr keseliňiz bar bolsa size işlemek üçin rugsat berilmez (inçekesel, AIW, AIDS, gepatit B, C, D).
- Barjak ýurduňyz we şäheriňiz, onuň howasy, medeniýeti we däp-dessurlary hakynda okaň, şeýle etseňiz size ýerli ýaşaýjylaryň arasynda ýaşamak we işlemek has aňsat bolar.
- Ýitirmegiňiz ýa-da eliňizden alynmagy ähtimal pasportyňyzyň we beýleki resminamalaryňyzyň göcürmelerini alyp goýuň.
- Halkara pul geçirimleriniň kömegi bilen maşgalaňyza nädip pul ugratmalydygyny öňünden öwreniň.